An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán
Department of Tourism, Culture, Arts, Gaeltacht, Sport and Media

Coiste Comhairleach um Sheirbhísí Gaeilge

Miontuairiscí - Cruinniú 8 – 30 Meitheamh 2023

LÁTHAIR: Foras na Gaeilge, 63-66 Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1

DÁTA: Dé hAoine, an 30 Meitheamh 2023

AM: 10:00 – 12:45

I LÁTHAIR:

Ainm	Eagraíocht	Ról	Modh
An Dr. Aodhán Mac Cormaic	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt & Meán	Cathaoirleach	Ar an Láthair
Sinéad Coleman	An tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí	Comhalta	Ar an Láthair
John Howlin	An Roinn Caiteachais Phoiblí Sheachadadh PFN agus Athchóirithe	Comhalta	Ar an Láthair
An Ceannfort Seán Glynn	An Garda Síochána	Comhalta	Ar an Láthair
Mags Campbell	An Roinn Oideachais	Comhalta	Ar Chiancheangal
Seosamh Ó Coinne (thar ceann Breandán Mac Craith)	Foras na Gaeilge	Comhalta	Ar an Láthair
John Prendergast	Pobail Ghaeltachta	Comhalta	Ar an Láthair
Mairéad Ní Ghabháin	Pobail Teanga lasmuigh den Ghaeltacht	Comhalta	Ar Chiancheangal
Eithne Fox	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	Comhalta	Ar an Láthair
Orlaith Mannion (thar ceann Niamh Kenny)	An Roinn Coimirce Sóisialaí	Comhalta	Ar an Láthair
An tOllamh Breandán Mac Suibhne	Ollscoil na Gaillimhe	Stiúrthóir Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge (Mír 5.1 amháin)	Ar an Láthair (Mír 5.1 amháin)
An Dr. Kerron Ó Luain	Ollscoil na Gaillimhe	Comhalta Taighde Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge (Mír 5.1 amháin)	Ar an Láthair (Mír 5.1 amháin)
Emily Maloney	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán	Rúnaí	Ar Chiancheangal

Síora Kent	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán	(Mír 5.1 amháin)	Ar Chiancheangal (Mír 5.1 amháin)
Rónán Ó Ceallaigh	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán	(Mír 5.1 amháin)	Ar Chiancheangal (Mír 5.1 amháin)
Sadhbh Ó Cinnseala	An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán	Príomhoifigeach Gníomhach an Aonaid	Ar an Láthair

IN EASNAMH LE LEITHSCÉAL:

- Ní raibh Jim Molloy, ionadaí an Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil, ábalta a bheith ag an gcruinniú.

PRÍOMHCINNTÍ TÓGTHA:

- Aontaíodh miontuairiscí an chruinnithe roimhe sin, an 28 Aibreán 2023;
- Aontaíodh go mbeadh an chéad chruinniú eile den Choiste ar siúl Dé hAoine, an 8 Meán Fómhair 2023, i bhfoirgneamh Fhoras na Gaeilge 63-66 Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1;
- Aontaíodh go ndéanfadh an Roinn teimpléad a dhearadh agus a scaipeadh le comhlánú ag comhaltaí an Choiste i ndáil le halt 9A den Acht;
- Aontaíodh go ndéanfaí cóip de thuarascáil iomlán B&A a dháileadh ar chomhaltaí an Choiste;
- Aontaíodh go dtabharfaí cuireadh do Chumann na nOifigeach Forbartha Gaeilge ("COFG") freastal ar an gcéad chruinniú eile den Choiste.

PLÉ AR AN gCLÁR INA IOMLÁINE:

1. **Fáilte ón gCathaoirleach**:
   - Cuireadh tús leis an gcruinniú le hoscailt ó Chathaoirleach an Choiste, an Dr. Aodhán Mac Cormaic;
   - Cuireadh fáilte faoi leith roimh Sheosamh Ó Coinne agus Orlaith Mannion, a bhí ag seasamh isteach do Bhreandán Mac Craith agus Niamh Kenny faoi seach ag an gcruinniú;
   - Luadh freisin nach mbeadh Aire Stáit na Gaeltachta in ann freastal ar an gcruinniú de bharr chúinsí nach raibh aon smacht aige orthu.

2. **Miontuairiscí an Chruinnithe roimhe sin:**
   - Aontaíodh miontuairiscí chruinniú an Choiste roimhe sin a tionóladh ar Aoine, an 28 Aibreán 2023.

3. **Nithe atá tagtha chun cinn:**

3.1. Alt 9A den Acht leasaithe

- Luaigh an Roinn:
  - go dtiocfaidh ailt 9A-9E den Acht arna leasú i bhfeidhm ar an 31 Deireadh Fómhair 2023, lena gcuirfear dualgais bhreise ar chomhlachtaí poiblí i ndáil le húsáid agus taifead ainmneacha, seoltaí agus teidil i nGaeilge, foirmeacha oifigiúla, lógónna, ainmneacha agus lógónna comhlachtaí reachtúla nuabhunaithe, agus seirbhísí pobal-inrochtana;
  - chuige sin, go mbeifí ag cur teimpléad i dtoll a chéile chun tuiscint a fháil ar na córais faisnéise agus cumarsáide a úsáideann comhlachtaí poiblí i láthair na huaire, maidir le cur i bhfeidhm alt 9A. (3) den Acht;
  - go n-iarrfar ar na comhaltaí dul i gcomhairle lena gcomhghleacaithe chun na córais sin a aithint, agus an teimpléad a chomhlánú dá réir;
  - go n-aithneofaí na constaicí aonaracha a bheidh ann tríd an modh seo.
- Aontaíodh go ndéanfadh an Roinn teimpléad a dhearadh agus a scaipeadh le comhlánú ag comhaltaí an Choiste.

3.2. Torthaí an tSuirbhé – Feachtas Feasachta

- Chuaigh an Roinn trí thorthaí an tsuirbhé a choimisiúnaigh sí ar dhearcadh daoine óga i leith gairmeacha le Gaeilge agus san earnáil phoiblí;
- Aontaíodh go ndéanfaí cóip den tuarascáil iomlán a dháileadh ar chomhaltaí an Choiste, tar éis an chruinnithe.

3.3. Róil Cumarsáide le Gaeilge

- Luaigh an Roinn go rabhthas ag breathnú ar scéim intéirneachta cumarsáide trí Ghaeilge a bhunú, agus go raibh dréacht-chás gnó ullmhaithe ag an aonad ábhartha in a leith, ach nuair a chuathas i gcomhairle le roinnt grúpaí éagsúla, go raibh sé le léiriú go raibh ceist nó dhó faoin togra;
- De dheasca sin, gur pléadh an coincheap maidir le comórtas ar leith a reáchtáil do róil chumarsáide le Gaeilge ag leibhéal Ardoifigigh Fheidhmiúcháin leis an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí le déanaí;
- Go mbeifí ag breathnú ar chomórtas a reáchtáil san fhómhar - comhthreomhar le seoladh an fheachtais feasachta más féidir;
- Luadh gur fiú go mór an coincheap maidir le hintéirneachtaí struchtúrtha agus socrúcháin oibre a chruthú do mhic léinn tríú leibhéal, agus go mbeifí á thaiscéaladh seo tuilleadh chomh maith.

3.4. Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte - Cur i bhFeidhm an Achta

- Dúradh go ndearna FSS cur i láthair don Roinn le déanaí maidir leis na bearta atá ar bun san eagraíocht sin chun críche chur i bhfeidhm an Achta, agus gur léir go raibh an-obair ar siúl san eagraíocht, go háirithe fad is a bhaineann sé le hábhar dátheangach a chur ar fáil agus fógraí a fhoilsiú i nGaeilge.

3.5. Seimineáir Faisnéise

- Dúradh gur reáchtáil an Roinn, i gcomhar le hOifig an Choimisinéara Teanga, seimineáir faisnéise ar an 28 Meitheamh 2023, le meabhrú a thabhairt ar na dualgais bhreise a eascraíonn agus a bheidh ag eascairt as feidhmiú an Achta;
- Gur díríodh ar na forálacha atá tagtha i bhfeidhm ó achtaíodh an tAcht, mar aon leis na forálacha a thiocfaidh i bhfeidhm ar an 31 Deireadh Fómhair 2023;
- Gur fhreastail os cionn 600 fostaithe den Stát ar na seimineáir faisnéise seo.

3.6. Líonra Gaeilge

- Go raibh cruinniú ag an Roinn le heagraíocht ar leith maidir le líonra Gaeilge a bhunú, ar mhaithe le deiseanna labhartha a sholáthar dóibh siúd laistigh den chóras;
- Gur cuireadh cás gnó ina leith faoi bhráid na Roinne agus go bhfuiltear á mheas faoi láthair.

3.7. Ócáid Higher Options

- Go raibh cruinniú ag an aonad leis an Irish Times faoina ócáid Higher Options, a bheidh á reáchtáil san RDS ar an 20, 21 agus 22 Meán Fómhair 2023;
- Gur labhraíodh faoi "mhion-Ghaeltacht" a chur ar bun ag an aonach i mbliana, a bheadh tiomnaithe do ghairmeacha le Gaeilge agus cúrsaí tríú leibhéal trí Ghaeilge;
- Go dtabharfadh sé spás do scoláirí an Ghaeilge a labhairt, bia a ordú i nGaeilge agus sóisialú a dhéanamh le scoláirí eile trí mheán na Gaeilge.

4. Forbairt an Phlean Náisiúnta:

4.1. Cur i Láthair Ollscoil na Gaillimhe - Clár Oibre don Taighde

- Chuir Breandán Mac Suibhne an Dr. Kerron Ó Luain, an Comhalta Taighde atá fostaithe ag an Ollscoil le bheith i gceannas ar thaighde an Phlean Náisiúnta, in aithne don Choiste. Luaigh sé freisin na deacrachtaí a bhaineann le pearsanra atá cáilithe go cuí a earcú chun tabhairt faoi thaighde den sórt sin;
- Chuir an Dr. Ó Luain plean oibre don taighde faoi bhráid an Choiste, agus cuireadh an-fháilte roimh an bplean oibre céanna.

5. Tráchtaireacht faoin gCoiste sna Meáin:

- Dúradh go raibh ailt éagsúla ábhartha sna meáin ón gcruinniú deireanach, mar seo a leanas:
    - Alt dar dáta an 27 Aibreán 2023 ar Irish Times, maidir le páistí scoile ó chúig Ghaelscoil i gceantar Bhaile Átha Cliath ag éileamh go mbunófaí meánscoil nó Gaelcholáiste lán-Ghaeilge chun freastal ar a n-aistriú ón mbunoideachas i gceantair Bhaile Átha Cliath 2, 4, 6 agus 8;
    - Alt dar dáta an 9 Bealtaine 2023 ar Tuairisc.ie maidir le straitéis nua an Rialtais i dtaca le seirbhísí poiblí a fheabhsú a bhí foilsithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe, nár luadh an Ghaeilge ann;

- Mír ar Liveline ar an 29 Bealtaine 2023, maidir le líon na bhfógraí Rialtais i nGaeilge amháin ar an radio agus ar an teilifís, agus an sprioc earcaíochta 20%;
- Alt dar dáta an 5 Meitheamh 2023 ar Irish Times ag déanamh poiblíochta don ócáid Higher Options dá dtagraítear faoi mhír a 3.7;
- Alt dar dáta an 14 Meitheamh 2023 ar Tuairisc.ie maidir le tuilleadh cúrsaí Gaeilge á bplé le hinstitiúidí oideachais;
- Alt dar dáta an 20 Meitheamh 2023 ar Tuairisc.ie maidir leis an gá instituúid taighde don Ghaeilge a bhunú le dul i ngleic le laghdú ar líon na gcainteoirí;
- Alt dar dáta an 29 Meitheamh 2023 ar Tuairisc.ie maidir leis an bhfeachtas feasachta mór náisiúnta atá beartaithe a reáchtáil ón bhfómhar seo ar aghaidh chun an pobal a chur ar an eolas maidir leis na dualgais agus na deiseanna atá ann don Ghaeilge faoin Acht.

6. **Dáta don Chéad Chruinniú Eile**:

- Aontaíodh go mbeadh an chéad chruinniú eile den Choiste ar siúl Dé hAoine, an 8 Meán Fómhair 2023, i bhfoirgneamh Fhoras na Gaeilge 63-66 Sráid Amiens, Baile Átha Cliath 1.

7. **Aon Ghnó Eile**:

- Luadh go gcaithfear dáta a shocrú le Cumann na nOifigeach Forbartha Gaeilge ar mhaithe lena gcuid moltaí/tuairimí a chur i láthair an Choiste;
- Aontaíodh go dtabharfaí cuireadh do Chumann na nOifigeach Forbartha Gaeilge freastal ar an gcéad chruinniú eile, ar an 8 Meán Fómhair 2023.

Rúnaí

29 Meán Fómhair 2023

Dáta Faofa